

Bilansvarsloven - forholdet til EØS-direktiv.

[Norges domstoler](#)> [Norges Høyesterett](#)> [Avgjørelser](#)> [Avgjørelser 2000](#)> Bilansvarsloven - forholdet til EØS-direktiv.

16.11.2000, Sivilsak nr. 55/1999, Inr. 49B/2000.

Bilansvarsloven § 7 tredje ledd bokstav b.

Storebrand Skadeforsikring AS (Advokat Emil Bryhn) mot Veronika Finanger (Advokat Erik Johnsrud)

Dommere: Flock, Oftedal Broch, Holmøy, Dolva, Gussgard, Tjomsland, Stang Lund, Matningsdal, Rieber-Mohn, Frisak, Utgård, Gjølstad, Lund, Skoghøy og justitiarius Smith

Finanger ble alvorlig skadet da hun i 1995 i en alder av 17 år og 10 måneder var passasjer i en bil som kjørte utfor veien. Føreren var alkoholpåvirket med en promille på ca. 1,2, mens Finanger hadde en noe høyere promille. Bilansvarsloven § 7 tredje ledd bokstav b lyder slik: "Skadelidaren kan ikkje få skadebot utan at særlege grunnar er for det, dersom han av fri vilje køyrde eller let seg køyre i den vogna som gjorde skaden endå han ... visste eller måtte vita at vognføraren var påverka av alkohol eller andre rusande eller døyvande råder (jf vegtrafikklova § 22 første leden). Særregelen her gjeld likevel ikkje i den mon ein må leggja til grunn at skaden ville ha skjedd jamvel om vognføraren ikkje hadde vore påverka som nemnd."

Finanger ble i herredsretten tilkjent 50 prosent erstatning. Herredsretten fant bevist at hun visste at føreren var alkoholpåvirket. Erstatningen ble tilkjent under henvisning til bestemmelsen om "særlege grunnar" i bilansvarsloven § 7 tredje ledd. Lagmannsretten tilkjente erstatning med 70 prosent. Finanger anket dommen til Høyesterett hvor den ble behandlet i plenum. Sentralt i saken sto tre direktiver i EØS-retten som ga pålegg om forsikringsdekning for skadelidte i trafikken og samtidig begrenset adgangen til å gjøre unntak for enkelte grupper skadelidte. På Høyesteretts forespørsel avga EFTA-domstolen en rådgivende uttalelse om at en ordning med erstatningsbortfall lik den som var etablert i bilansvarsloven § 7, var uforenlig med EØS-retten. En enstemmig Høyesterett la denne uttalelsen til grunn for sin avgjørelse. De tre EØS-direktivene ble i 1992 søkt gjennomført i norsk rett ved enkelte endringer i bilansvarsloven. Justisdepartementet antok den gang at § 7 tredje ledd bokstav b ikke var i strid med direktivene, og foreslo ingen endring. Det sentrale spørsmål for Høyesterett var hvilken betydning EØS-direktivene skulle tillegges ved fortolkningen av denne bestemmelsen i bilansvarsloven. Høyesteretts flertall (10 dommere) pekte på at det i norsk rett gjelder et såkalt presumsjonsprinsipp, hvoretter en lov så vidt mulig skal tolkes i samsvar med våre folkerettslige forpliktelser, og dermed i samsvar med de tre EØS-direktivene. I dette tilfelle hadde man å gjøre med en bestemmelse som vanskelig kunne forstås på flere måter. Dersom den skulle settes til side, ville man være utenfor det som med rimelighet kunne anses som en tolkning av bestemmelsen, og dette ville nærmest innebære at de ikke gjennomførte direktivene ble gitt direkte virkning med forrang fremfor formell lov. Det ville bli problematisk for private rettssubjekter om de ikke skulle kunne innrette seg etter gjeldende norsk lov. Selv om mye talte for at § 7 tredje ledd bokstav b ville blitt opphevet dersom rekkevidden av direktivene hadde vært avklart i 1992, måtte det være lovgiverens og ikke domstolenes oppgave å rette opp de feilvurd

Siden ble sist oppdatert: 10.06.2013, kl. 10:01